

December 2011

Afscheid van Battor!

In 2012 zal Dr. Karel Bijlsma voor het laatst in zijn functie als chirurg/opleider Battor bezoeken. Reden voor een terugblik, maar ook een moment van bezinning over de toekomst.

In 2002 vertrok Karel samen met zijn vrouw Marieke om in het Catholic Hospital van Battor, een streekziekenhuis met 220 bedden in het zuidoosten van Ghana werkzaam te zijn als chirurg. Samen hebben ze zich ingezet voor de patiëntenzorg, het verbeteren van de medische infrastructuur en de opleiding van Ghanese artsen.

Ter ondersteuning van hun medische werkzaamheden werd de Stichting Dr. Karel Bijlsma voor Afrika opgericht onder voorzitterschap van Koen Wiedhaup.

In 2005 nam Joseline de Vries het initiatief St. Dominic's Preparatory School te Battor te ondersteunen, waarna in 2007 besloten werd de activiteiten te combineren.

Talrijke acties en activiteiten zijn in deze tien jaren ontplooid en hartverwarmend waren Uw reacties. Vele organisaties (op initiatief van Rotary Club Oss, diverse serviceclubs en sportorganisaties in Oss en omstreken, theater De Lievekamp), een groot aantal landelijke stichtingen, fondsen en vele individuen hebben bijgedragen met grote en kleine bedragen. Er waren benefietconcerten, schilderijen werden geveild, jubilea en verjaardagen stonden in het teken van Battor.

Dank zij de vele schenkingen van U allen is er veel bereikt en is er een stevig fundament gelegd voor de toekomst. Wij willen graag nog één keer met U delen wat er met Uw giften is bereikt.

Catholic Hospital Battor

Het plaatselijke belang van dit ziekenhuis is zeer groot, zoals blijkt uit het feit dat ruim 200.000 inwoners van Battor en omgeving voor al hun medische verzorging volledig van dit ziekenhuis afhankelijk zijn. Dat geldt voor chirurgische en overige specialistische hulp, maar ook voor primaire geneeskundige hulp (want huisartsen kent men daar niet), de zorg voor inentingen, het medisch transport via veelal vrijwel onbegaanbaar terrein, etc. De feiten bevestigen het belang van het ziekenhuis. In totaal worden nu ongeveer 64.000 patiënten per jaar poliklinisch behandeld en bijna 7000 patiënten voor meerdaagse behandeling opgenomen.

Positief is ook dat steeds meer mensen vertrouwen krijgen in de door de overheid in 2007 opgezette ziektekostenverzekering waardoor meer mensen zich medische zorg

kunnen permitteren. Vooral het aantal vrouwen, dat naar het ziekenhuis komt om te bevallen, is drastisch toegenomen.

Het ziekenhuis telt ongeveer 200 (para) medische medewerkers en beschikt over een totaal van 220 bedden Het medisch team omvat naast een Ghanese chirurg , ondersteund door Karel Bijlsma en als zijn vervanger Nederlandse chirurgen, twee gynaecologen en een zevental arts-assistenten.

Ter ondersteuning van de medische buitenposten werd een tweetal terreinwagens (four-wheel drives) aangeschaft.

Op het terrein van het ziekenhuis werd de waterleiding vernieuwd.

Per jaar worden meer dan 3000 chirurgische en gynaecologische ingrepen verricht.

Als belangrijk en groot project werd de modernisering van het operatiecomplex (uitbreiding met een steriele gang en in gebruikneming van een verkoeverkamer) ter hand genomen. De anesthesie toestellen werden vernieuwd, centrale gas en perslucht leidingen aangelegd en het instrumentarium werd aangevuld. Niet onvermeld mogen blijven de inspanningen van Karl Pook, anesthesie- assistent uit het ziekenhuis Bernhoven te Oss, die het technische gedeelte voor zijn rekening nam en nog vele malen is teruggekomen voor onderhoud en opleiding van de aanwezige anesthesieassistenten.

Voorts organiseerde hij voor enkele verpleegkundigen uit Battor een uitgebreide na- en bijscholingscursus in het Bernhoven ziekenhuis te Oss, daarmee belangrijk bijdragend aan het doel van de stichting om naast directe hulpverlening vooral ook kennis en ervaring over te dragen.

De inspanningen van Karel Bijlsma om het ziekenhuis een opleidingsfunctie te geven zijn succesvol gebleken. Door de aanwezigheid van specialisten heeft het ziekenhuis in samenwerking met de Universiteit in Accra een opleidingsfunctie gekregen.

Studenten lopen stage, "house officers" krijgen de gelegenheid meer ervaring op te doen en chirurgen en gynaecologen in opleiding vervullen hier hun perifere stage. Zowel een Ghanese gynaecoloog als chirurg zijn nu in het ziekenhuis werkzaam, op hun verzoek de komende jaren nog regelmatig ondersteund door Nederlandse chirurgen.

Het district North Tongu is recent om administratieve redenen gesplitst en Battor is hoofdstad van het westelijke deel geworden. Dat betekent dat het ziekenhuis een districts-ziekenhuis is geworden met daardoor meer bestaansrecht en betere betaling voor diverse ingrepen. Ook voor de scholen in Battor is het van groot, vooral financieel voordeel.

Personeelswoningen

Het is moeilijk om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen. Voor hen is het belangrijk, dat er een goede school is voor hun kinderen (en die is er nu!) en dat er een goede woonruimte is voor hun gezin. Omdat het ziekenhuis er naar streeft alle werknemers onderdak te verschaffen (tenzij ze al in Battor wonen) zijn er in het totaal acht nieuwe woningen voor het personeel opgeleverd en is grond aangekocht voor nog twaalf personeelswoningen.

Mortuarium

Een essentieel element van de Ghanese levensbeschouwing is de voortdurende aandacht voor en het streven naar de handhaving van de band tussen de levenden en de doden en daarmee het zeker stellen van een goed verzorgde dood en begrafenis. Een ziekenhuis mag zich aan deze diepgewortelde gevoelens niet onttrekken en moet de faciliteiten bieden die een waardig afscheid door de familie mogelijk maakt. Dat was de reden van het stichtingsbestuur om de uitbreiding en nieuwbouw van het mortuarium te ondersteunen.

Het mortuarium zorgt er ook voor dat het ziekenhuis minder afhankelijk is van donaties. De bijdragen van overheid en patiënten zijn nu eenmaal onvoldoende om het ziekenhuis draaiend te houden. De opbrengsten voldoen aan de verwachtingen. Uit de opbrengst van het mortuarium worden nu reeds nieuwe woningen gebouwd voor verpleegkundigen

Graanmolen

In Battor was geen graanmolen aanwezig. Dat betekent dat door de vrouwen een grote afstand moest worden afgelegd om het graan tot meel te verwerken.

Net naast het marktterrein is een stuk land aangekocht en is een graanmolen gebouwd en in bedrijf genomen.

St. Dominic's Preparatory School te Battor

De mensen in de streek rondom Battor zijn arm. In de meeste dorpjes rondom Battor is geen elektriciteit en ook een waterleiding ontbreekt. Landbouw en visserij zijn de belangrijkste bron van de beperkte inkomsten. De mensen wonen nog veelal in lemen hutten met vaak slechts een enkele kamer per familie. Voor de toekomst van de kinderen is goed onderwijs van groot belang.

De school bestond destijds uit drie gebouwen, waarvan het derde gebouw nog niet was voltooid. Dankzij uw hulp kon de school grotendeels worden afgebouwd en zijn er sanitaire voorzieningen gekomen. Voor 650 leerlingen zijn nu vijftien leslokalen beschikbaar. Het computerlokaal is ingericht met 15 computers. De bibliotheek ziet er prachtig uit en is als stiltelokaal ingericht. De leerlingen vinden het fantastisch om te lezen en het uitleensysteem werkt goed. Rondom de school is een muur gebouwd in verband met de buitenschoolse opvang voor de kleinste kinderen

Schoolboeken zijn evenals in Nederland duur. Tot een paar jaar geleden moesten de kinderen de lessen van het bord overschrijven in een schriftje. Nu zijn er voor de meeste vakken in de bovenbouw les- en werkboeken aangeschaft wat het onderwijs duidelijk ten goede komt. Het aangeschafte kopieerapparaat bleek een uitkomst bij de voorbereidingen voor de eindtoetsen.

In de zomervakanties wordt voor de onderwijzers een vijfdaagse cursus georganiseerd om het onderwijs op een hoger peil te brengen. Momenteel staat de school (ruim 650 leerlingen) onder leiding van Eric Agbodza, afgestudeerd aan de University of Cape Town, en behoort reeds jaren tot de beste scholen van de regio.

In september 2011 werden opnieuw awards uitgereikt aan de beste leerlingen, zodat nu tien jongens en meisjes een beurs krijgen voor de driejarige senior secondary school (boarding school).

Bijlsma Foundation School in Deve

Deve is een gemeenschap van kleine povere nederzettingen aan de overkant van de rivier, 15 mijl van de Volta Rivier in het oostelijk district North Tongu.

De openbare school aldaar is opgericht in 1955 en telt thans 240 leerlingen. Er is een kleuterklas (KG) en zes basisschool klassen (primary). Voor verdere scholing reizen de kinderen (in een smalle roeiboot) naar de overkant van de rivier.

De basisschool verkeerde in een erbarmelijke toestand. Zodra de regentijd was aangebroken konden de kinderen niet naar school omdat zij letterlijk en figuurlijk wegspoelden uit de klas.

In 2009 is door een aannemer in samenwerking met de ouders een nieuwe school met 6 lokalen, een stafkaamers en nieuwe sanitaire voorzieningen gebouwd. De opening werd een groot feest!

Voor de continuïteit van de school, gelegen in een uithoek van het land, is het van belang dat er een redelijk behuizing is voor de onderwijzers. Er waren slechts enige armzalige hutten, zonder sanitaire voorzieningen, met lekkende daken en zonder een goede vloer. Regen en slangen hadden vrij toegang. In 2010 zijn er voor de onderwijzers zes units gebouwd met sanitaire voorzieningen.

2010 Nieuwbouw school in Deve

Financiële verantwoording

De financiële jaarverslagen zijn gepubliceerd op de website van de stichting. Accountants controle vond tegen relatief lage kosten plaats door AviVos, accountants en belastingadviseurs te Arnhem. In de jaarverslagen is opgenomen een nadere toelichting op de staat van baten en lasten met een verantwoording van alle baten en kosten. Het volgend overzicht geeft een indruk over de baten en lasten door de jaren heen (2002 t/m 2010).

Inkomsten		Uitgaven aan projecten	
Donaties € 501.064		Ziekenhuis	€ 349.783
Rente € 8.593		Scholen	€ 95.755
		Graanmolen	€ 7.500
		Successierecht	€ 2.420
		Kosten	€ 22.572
		(o.a. accountant, website, jaarberichten, en reiskosten)	

De toekomst

Nu Karel en Marieke Bijlsma uit Battor zijn vertrokken en ook de scholen niet meer regelmatig worden bezocht, is de Stichting niet meer rechtstreeks betrokken bij de projecten in Battor en gaat direct toezicht op de zorgvuldige besteding van de gelden ontbreken.

Juist deze betrokkenheid maakte de projecten zo uniek, hetgeen voor velen van U een reden was aan de Stichting te schenken.

Zowel het ziekenhuis als de scholen hebben enorm geprofiteerd van de door U gefinancierde projecten. Zij staan binnenkort volledig onder Ghanese leiding in wie wij het volste vertrouwen hebben. De continuïteit van ziekenhuis en scholen lijkt verzekerd. Het bestuur van de Stichting heeft gezien het voorgaande dan ook besloten de activiteiten te beëindigen en zal op termijn de stichting opheffen.

De nog resterende en eventueel nog binnenkomende gelden zullen aan een aantal projecten, waaronder de studiebeurzen aan de kinderen, trainingen aan de onderwijzers en scholingsprojecten in het ziekenhuis worden besteed.

Rest ons om U namens de Ghanese gemeenschap in Battor te bedanken voor Uw betrokkenheid bij de projecten.

Wij allen wensen u voor de laatste maal, een tikje weemoedig, een vrolijk en gezegend Kerstmis en een gelukkig Nieuwjaar!

Koen Wiedhaup, voorzitter
Joseline de Vries-Krijger, secretaris
Piet van Herk, penningmeester
Carolien de Marez Oyens-Bijlsma

Adviseurs
Karel en Marieke Bijlsma
Bas de Vries

Secretariaat: Marlotlaan 4, 2594 CM Den Haag, tel 0703832226
Website: www.stichtingkarelbijlsmavoorafrika.org

ABN-AMRO bank nr.: 621685739 t.n.v. Stichting Dr Karel Bijlsma voor Afrika te Oss